

Fedési törpe n?vák peri?dusv?ltoz?sainak vizsgálata

Nagy Zs?fia, III. ?vf., ELTE TTK

T?mavezet?: **Dr. Csizmadia Szil?rd** tudom?nyos munkat?rs
MTA CSKI

A törpe n?vák (U Geminorum típusú csillagok) a kataklizmikus v?ltoz?csillagok egyik aloszt?ly?t k?pezik. Olyan kett?s?k, ahol a f?komponens egy fehér törpe, a m?sodkomponens egy f?sorozati – G, K vagy M sz?nk?pt?pusú – csillag. A m?sodkomponensr?l – mivel kit?lti Roche-lebeny?t – t?meg ad?dik ?t a degener?lt csillagra, mely nem közvetlen?l a fehér törpe felsz?n?re ?rkezik, hanem folyamatosan spir?loz?dik be egy akkr?ci?s korongot alkotva. A rendszert tov?bb bonyol?lja egy harmadik f?nyforr?s (forr? folt), melyet a m?sodkomponensr?l az akkr?ci?s diszkbe csap?d? anyag hoz létre, az?ltal, hogy lef?kez?dik ?s kisug?rozza energi?j?t. Az ilyen rendszerekben ?rdekes tanulm?nyozni a t?meg?tad?st, hogy teljesebb k?p?nk legyen a kit?r?seket le?r? modellekr?l. A fed?siek esetén ezt k?l?n?sen k?nny? megtenni, a peri?dus-v?ltoz?s tanulm?nyoz?s?val.

T?bb törpe n?v?r?l v?geztem észlelést az MTA Konkoly Thege Mikl?s Csillag?szati Kutat?int?zete 1 m-es RCC t?vcs?v?vel, illetve tov?bbi m?r?seket is felhaszn?lтам. Az alapvet? c?lkit?z?seim a fed?siek esetén a minimumid?pont meghat?roz?sa, illetve ?ltal?nosan a peri?dusv?ltoz?s kimutat?sa ?s ebb?l a t?meg?tad?ásra vonatkoz? következtet?sek levon?sa.